

Arkivsak-dok. 16/00016-111
Saksbehandler Inger Karseth

Saksgang
Arbeidsutvalget 2015-2019

Møtedato

AU -sak xx/16 - Høringssvar - Nye retningslinjer for gjennomføring av straff i institusjon (§12)

Forslag til vedtak:

Arbeidsutvalget tar vedlagte høringssvar til orientering.

Saksframstilling:

FO har avgitt til høringssvar til Kriminalomsorgsdirektoratet. Forslag til nye retningslinjer er forelagt regionstillitsvalgte og faggruppa for FOs medlemmer i kriminalomsorgen. Høringssvaret bygger i all hovedsak på tilbakemeldinger fra disse.

Vedlegg:

Høringssvar - Nye retningslinjer for gjennomføring av straff i institusjon (§12)

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforeningen og profesjonsforbundet for over 27.000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

Forslag til nye retningslinjer er forelagt regionstillitsvalgte og faggruppa for FOs medlemmer i kriminalomsorgen. Vårt høringssvar bygger i all hovedsak på tilbakemeldinger fra disse. Tilbakemeldingene har dreid seg om friomsorgens ansvar knyttet til saksforberedelse, vedtak og oppfølging av domfelte under gjennomføringen.

FO vil innledningsvis si at vi er glad for økt fokus på bruk av §12 soning. For et best mulig resultat, er det imidlertid avgjørende at domfelte blir gitt god oppfølging.

I høringsbrevet refereres det til disponeringsbrev for 2015 hvor det står; «det vil bli arbeidet for en overføring av ansvaret for helgjennomføring etter § 12 til friomsorgskontorene, samt at det vil bli vurdert om friomsorgskontorene skal ha ansvar for å følge opp domfelte som innvilges § 12. Bakgrunnen for at dette ikke er gjennomført er at en slik omlegging av ansvarsforhold og saksgang ikke ble ansett hensiktsmessig på det aktuelle tidspunktet, parallelt med § 12-prosjektet. Det er imidlertid inntatt i retningslinjene at det, dersom det er hensiktsmessig, kan avtales et samarbeid mellom ulike enheter om ivaretagelse av de praktiske oppgavene knyttet til enkeltsaker etter § 12.»

FO mener det er uheldig at friomsorgen ikke får et større ansvar for dette. Vi vurderer at det i dette arbeidet vil være svært klokt å benytte seg av den sosialfaglige kompetansen som ansatte i friomsorgen besitter. Våre medlemmer erfarer at

fengslene ikke har nok fokus på, eller tilstrekkelig kunnskap om, tilbud utenfor anstalten. Det synliggjøres bl.a. ved både en liten andel delgjennomføring på lenkesoning og liten grad av overføring til §16 1.ledd og §12. De innsatte får ikke tilstrekkelig informasjon om mulighetene som finnes og de får i liten grad hjelp til å søke om overføring til andre soningsformer/institusjoner. De som søker er da de som er ressurssterke eller har en engasjert advokat, pårørende eller hjelpeapparat.

Helgjennomføring

FO mener at ved helgjennomføring etter § 12, er det naturlig at friomsorgen tillegges ansvaret for både saksforberedelse, vedtak og oppfølging av domfelte under gjennomføringen. Friomsorgen har allerede i dag, gjennom program mot ruspåvirket kjøring og oppfølging av prøveløslatte fra forvaring med refusjonsordning, et godt og innarbeidet samarbeid med aktuelle behandlingsinstitusjoner lokalt. Sosialfaglig utdannede i friomsorgen har bred kompetanse på utvikling av samarbeidsavtaler og oppfølging i henhold til ulike straffegjennomføringsformer og – reaksjoner utenfor fengsel.

Videre vil utrulling av Narkotikaprogram med domstolskontroll (ND) gi ytterligere økt kompetanse for friomsorgen mht oppdatert rusmiddelkunnskap, inkludert kunnskap om behandlingsinstitusjoner innen rus- og psykiatrisk behandling. Det vil gi en faglig styrke til vurderingen av den enkelte institusjon for gjennomføringen og hvorvidt institusjonen bør egnes for domfelte for straffegjennomføring etter bestemmelsen

Delgjennomføring

FO mener det ved delgjennomføring etter § 12 må være enheten hvor domfelte gjennomfører straff som skal ha forberedelsesansvar - på lik linje med overføring til straffegjennomføring etter § 16, 1. ledd.

Hvilken enhet (fengsel/friomsorgs-kontor) som skal ha oppfølgingsansvar for §12 soningen må vurderes i hver enkelt sak. Primært mener FO at ved delgjennomføring bør samme enhet ha både oppfølgingsansvar og vedtaksmyndighet. Dette for å unngå misforståelser blant annet knyttet til kommunikasjons- og tekniske utfordringer med føring i kriminalomsorgens IKT-systemer. Det må tydelig framgå av vedtaket hvilken enhet som skal ha oppfølgingsansvaret etter overføring til §12-soning.

Saksbehandlingsrutiner

Når det gjelder de foreslåtte rutinene for saksbehandlingen, bør det framgå at friomsorgskontoret ved helgjennomføring alltid overtar ansvaret for oppfølging og videre saksbehandling. I delgjennomføringssaker hvor det allerede før overføring til institusjon er planlagt at domfelte skal tilbakeføres til fengsel etter endt opphold, er det naturlig at oppfølgingen ligger til fengselet.

Når delgjennomføring etter § 12, er en naturlig del av slutfasen i et lengre soningsløp og hvor oppfølging fra kriminalomsorgen gis av friomsorgen - bør vedkommende friomsorgskontor overta ansvaret for saken allerede ved overføringen til institusjonen. Det gjelder for eksempel saker hvor det er aktuelt med overføring

etter strgjfl § 16 (1. og 2. ledd), Narkotikaprogram med domstolskontroll eller der domfelte prøveløslates med vilkår om møteplikt for friomsorgen og/eller vilkår om videre opphold i institusjon jf strgjfl § 43, 2. ledd bokstav c.

Lengde på behandlingsopphold

Vår erfaring mht lengden av behandlingsopphold, jf hovedregelen i forskriftenes § 3-5 - om at opphold normalt ikke skal strekke seg ut over 12 måneder, er at rusfeltet de siste årene har hatt en betydelig dreining i retning kortere behandlingstid i heldøgnsinstitusjon. Parallelt har poliklinisk behandling, eventuelt i kombinasjon med legemiddelassistert behandling, økt. Det er derfor uheldig at bestemmelsen synes å tolkes slik at det ikke kan åpnes for dagplassering eller poliklinisk behandling, eventuelt som alternativ til hel/delvis overføring. FO kan ikke se at tidligere forslag om opphevelse av kravet om døgnbemanning og/eller bruk av elektronisk kontroll i institusjon er fulgt opp eller kommentert nærmere.

Avslutningsvis savner vi nærmere retningslinjer for institusjonenes adgang og fullmakter til å holde tilbake domfelte mot sin vilje, jf lovteksten.

Med vennlig hilsen

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Inger Karseth
Rådgiver